

Pártpolitikai csaták hónapja az Európai Parlamentben

A Policy Solutions elemzése a magyar EP-képviselők szeptemberi munkájáról

Szeptemberben minden korábbinál élesebb politikai csörtékben vettek rész a szocialista és a fideszes európai parlamenti képviselők. A legnagyobb sajtóvisszhangot – a pártpolitikai megszólalásoktól mindezidáig tartózkodó – Göncz Kinga megjegyzése váltotta ki, aki szerint informális beszélgetéseken Brüsszelben már felmerült, alkalmas-e Magyarország az Európai Unió soros elnöki tisztének betöltésére. A másik szocialista képviselő asszony, Herczog Edit egyrésztől több alkalommal is a Magyarország iránti nemzetközi bizalom visszaállítása mellett kardoskodott, másrésztől arra hívta fel a figyelmet, hogy Európában nem szokás uniós elnökségi időszak alatt alkotmányozni, a Fidesz pedig pont ezt tervezi 2011 első félévében.

A franciaországi romaügy miatt Járóka Livia volt a médiában az egyik legtöbbet szereplő magyar EP-képviselő. Járóka határozottan elutasította, hogy a romakérdést bárki politikai fegyverként használja, és azt is világossá tette, hogy „senkit sem lehet kiutasítani azért, mert roma”.

A jobbkios képviselők a tőlük megszokott politikai témákban nyilatkoztak szeptemberben is. Szegedi Csanád – Jávorka Líviával és Göncz Kingával ellentétben – élénken üdvözölte a romák franciaországi kitoloncolását. A képviselő az EP plenáris ülésén a második bécsi döntés ünnepléséről és a hetven évvel ezelőtti döntés fontosságáról is beszélt – ez a felszólalása azonban politikai visszhang nélkül maradt.

A nyári szünet utáni első hónap legnagyobb szakmai elismerése a fideszes Öry Csabát érte. Öry az EU 2011-es foglalkoztatási iránymutatásairól készített jelentést, és azt az EP el is fogadta. Érdekesség, hogy az elmúlt egy évben egyetlen írásos parlamenti kérdést sem megfogalmazó Hankiss Ágnes szeptemberben egyből négyel is jelentkezett. Ezekben a Tanácstól és a Bizottságtól is a különböző szervek terrorelhárítással kapcsolatos dimenzióira kérdezett rá. Hankiss e téren mutatott buzgalmára magyarázat, hogy a nemrégiben Magyarországon létrejött Terrorelhárító Központ előkészületeiben személyesen is részt vett.

Az EP-képviselők politikai munkája

Az elmúlt hónapban látványos fordulat volt tapasztalható a szocialista EP-képviselők politikai munkájában az utóbbi egy évhez képest. Korábbi elemzéseinkben rendszeresen írtunk arról, hogy a baloldali képviselők a többi delegációhoz képest visszafogottan szálltak be a pártpolitikai adok-kapokba, és inkább nagyobb hangsúlyt fektettek a szakpolitikai munkára. Mindez - nyilvánvalóan nem függetlenül a kormányváltástól – szeptemberre megváltozott. A szocialista EP-képviselők számos területen kritizálták Brüsszelben, Strasbourgban és

Budapesten a Fidesz-kormányt, amely rendre visszavágott az előző nyolc év kormányzati teljesítményének bírálatával.

A legnagyobb sajtóvisszhangot – a pártpolitikai megszólalásoktól mindezidáig tartózkodó – Göncz Kinga megjegyzése váltotta ki, aki szerint informális beszélgetéseken Brüsszelben már felmerült, alkalmas-e Magyarország az Európai Unió soros elnöki tisztségének betöltésére. A másik szocialista képviselő asszony, Herczog Edit egyrésztől több alkalommal is a Magyarország iránti nemzetközi bizalom visszaállítása mellett kardoskodott, másrésztől arra hívta fel a figyelmet, hogy Európában nem szokás uniós elnökségi időszak alatt alkotmányozni, a Fidesz pedig pont ezt tervezi 2011 első félévében. Herczog Edit emellett kritizálta Orbán Viktort amiatt, hogy a miniszterelnök aláírt egy azerbajdzsáni gázmegállapodást, így nehezítve az európai gázprojekt, a Nabucco megvalósulását. Érdekesség, hogy Herczog képviselőtársa, Tabajdi Csaba másnap pont ennek ellenkezőjéről, az azerbajdzsáni AGRI gázvezeték fontosságáról és támogatásáról adott ki nyilatkozatot.

Herczog Edittel a fideszes oldalról Szájer József került vitába. Szájer arra hívta fel Herczog figyelmét, hogy a képviselőasszony téved akkor, amikor azt állítja, hogy Magyarország uniós elnöksége alatt nem szerencsés egy új Alkotmányt elfogadni. Schöpflin György nemcsak kiállt Szájer álláspontja mellett, de igyekezett azt is hangsúlyozni, hogy Magyarország minden tekintetben készen áll az uniós elnökségre. Herczog és Göncz megszólalásait pedig összehangolt „koholt kampánynak” minősítette.

Tabajdi Csaba Surján Lászlóval is megvívott egy nyilatkozatháborút arról, hogy a Bajnai-kormány mennyire volt sikeres az uniós források felhasználásában. Míg Tabajdi arra hívta fel a figyelmet, hogy hazánk a korábbi hiedelmekkel ellentétben nem teljesített rosszul e téren, addig Surján a tényleges kifizetésekre hivatkozva „öntömjénezés helyett nagyobb szerénységet” várna el a szocialista delegációvezetőtől. A két fél valójában elbeszélte egymás mellett, hiszen Magyarország ezen források lekötésében valóban az élmezőnybe tartozik, lehívásában azonban egyelőre jóval kevésbé volt sikeres.

A politikai viták az Európai Parlament plenáris ülésén is folytatódtak: itt a szólás- és sajtószabadságról rendezett vitanapon kritizálta Göncz és Tabajdi a Fidesz új sajtótörvényét, felhívva az európai uniós intézmények figyelmét arra, hogy az EBESZ-hez hasonlóan ők is ítélik el azt. Az új médiatörvényt az EP-beli munkáját a nyáron megkezdő Pelczné Gáll Ildikó védte meg. Míg a szocialisták túlzott centralizálásról és a szólásszabadságra leselkedő veszélyről beszéltek, addig Pelczné szerint az új szabályozás „világos szerkezetet, tiszta pénzügyi alapokat és átlátható médiarendszert” teremt.

A plenárisokon Tabajdi nem belpolitikai ügyekben is gyakran kért szót, tíz különböző témában szólalt meg, főleg mezőgazdasági és a roma kisebbséggel kapcsolatos kérdésekben. Ez utóbbival kapcsolatban szólásra emelkedett Göncz Kinga is, aki elítélte a franciaországi roma kitoloncolásokat. Gurmai Zita egy másik emberi jogi probléma, az iráni nők

megkövetésével és halálra ítéelésével kapcsolatban hívta fel a figyelmet a halálbüntetés morális kérdéseire.

A franciaországi romaügy miatt Járóka Livia volt a médiában az egyik legtöbbet szereplő magyar EP-képviselő. Aktivitása a kérdés kapcsán a plenáris üléseken is érzékelhető volt, négyszer kért szót szeptemberben, többek között közös európai romastratégiát sürgetve (ehhez az állásponthoz Göncz Kinga is csatlakozott). Járóka határozottan elutasította, hogy a romakérdést bárki politikai fegyverként használja, és azt is világossá tette, hogy „senkit sem lehet kiutasítani azért, mert roma”. A fideszes képviselő szavak helyett tetteket vár el az EU-tól, komplex gazdasági és területfejlesztési, és nem etnikai kérdésként fogva fel a romaügyet.

Szintén aktív hónapot zárt Gyürk András, a Fidesz újdonsült delegációvezetője. Az energiaügyi szakpolitikus egy felszólalásában azt sürgette, hogy az EU végre vállaljon pénzügyi kötelezettséget a már létező európai gáz- és olajhálózatok összeköttetésének fejlesztésére. A fideszes politikus komoly eredményként értékelte továbbá, hogy a jövőben a távfűtéses lakásokban élők is a védett fogyasztók közé tartoznak majd. Szokásos témáitól némileg eltérve Gyürk a közeljövőben felálló Európai Külügyi Szolgálat pozícióosztási folyamatával kapcsolatban is véleményt nyilvánított: a Kelet-Európának jutó misszióvezetői helyek alacsony számát kifogásolta, a területi arányosság elvét kérve számon.

A jobbkios képviselők a tőlük megszokott politikai témákban nyilatkoztak szeptemberben is. Szegedi Csanád önkormányzati kampányjavaslata, miszerint „közrendvédelmi táborokba” kellene zárni a romákat, sok reakciót és minden más politikai oldalról éles elutasítást váltott ki. Szegedi – Jávorkával és Göncz-cel ellentétben – élénken üdvözölte a romák franciaországi kitoloncolását is. Az EP plenáris ülésén a képviselő a második bécsi döntés ünnepléséről és a hetven évvel ezelőtti döntés fontosságáról beszélt – ez a felszólalása azonban visszhang nélkül maradt. Morvai Krisztina a nők elleni erőszak áldozatai számára parlamenti meghallgatást javasolt, és felhívta a figyelmet arra, hogy az áldozatok érdekeit minden lehetséges fórumon képviselni kell. A képviselő asszony mezőgazdasági kérdésekben is megszólalt, és - Tabajdi Csabához hasonlóan - a gazdák szövetkezésének fontosságát, a szövetkezések támogatását javasolta. A harmadik jobbkios képviselő, a Balczó Zoltánt váltó Kovács Béla egyszer szólalt meg (egy energiabiztonsági kérdésben), az MDF-es Bokros Lajos viszont néma maradt szeptemberben is.

Az EP-képviselők szakmai munkája

A nyári szünet utáni első hónap legnagyobb szakmai elismerése a fideszes Óry Csabát érte. Óry az EU 2011-es foglalkoztatási iránymutatásairól készített jelentést, és azt az EP el is fogadta. A jövő évi költségvetés európai parlamenti felelőse, Surján László egy költségvetési módosításhoz készített újabb jelentést: ezentúl az Unió 60 milliárd euróig garanciavállalási alapot tart fenn az esetlegesen előforduló, a görögországihoz hasonló pénzügyi válságok minél hatékonyabb kezelésére.

A következő hónapok-évek egyik fontos kérdése lesz az EU új hétéves költségvetése, amivel kapcsolatban kiemelten fontos, hogy milyen mérőszámok alapján határozzák majd meg egy ország vagy egy régió fejlettségét. Deutsch Tamás mellett állt ki, hogy továbbra is a GDP alapján osszák majd a fejlesztési támogatásokat, mivel az ugyan „nem a legtökéletesebb mutatószám, de jobbat még nem találtak ki”. Az utóbbi hetek érdekessége, hogy éppen Deutsch párttársát, Surján Lászlót bízták meg azzal, hogy a GDP mutató hitelességével és az azt potenciálisan kiváltó mérőszámokkal foglalkozzon.

Glattfelder Béla magyar példát ajánlott az EP figyelmébe: a Fidesz agrárpolitikusa a MAGOSZ által üzemeltetett szociális bolthálózatot tartja követendő modellnek. Glattfelder a gazdák multikkal szembeni kiszolgáltatottsága ellen is szót emelt, „méltányos jövedelmet a gazdáknak!” felkiáltással. Áder János is a nemzeti érdekeket is szolgáló kísérleti projektek megvalósulásáért lobbizik: szakbizottsága mindenesetre már megszavazta a klímaerdő-telepítésre és az ivóvízvezeték fejlesztésére vonatkozó terveit.

Az elmúlt egy évben egyetlen írásos parlamenti kérdést sem megfogalmazó Hankiss Ágnes szeptemberben egyből négygel is jelentkezett. Ezekben a Tanácstól és a Bizottságtól is a különböző szervek terrorelhárítással kapcsolatos dimenzióira kérdezett rá. Hankiss e téren mutatott aktivitására magyarázat, hogy a nemrégiben Magyarországon létrejött Terrorelhárító Központ előkészületeiben személyesen is részt vett.

Emberi jogi szakterületén Gál Kinga az elmúlt hónapban is bizonyította, hogy nemcsak a határon túli magyarok ügyében emeli fel a szavát. Gál a drámai kongói helyzetre hívta fel a figyelmet, a nők és a gyermekek fokozott védelmére szólítva fel. Kósa Ádám ugyancsak a saját szűkebb szakterületén volt aktív, azt hangsúlyozva, hogy az EU 2020 stratégia foglalkoztatás-növelésre vonatkozó elemeinek nagyobb figyelmet kellene fordítaniuk a fogyatékkal élők munkahelyteremtésére is.

Ahogy nőtt a politikai aktivitás, úgy csökkent a látható szakmai munka a szocialistáknál – bár azt érdemes hozzátenni, hogy az őszi ülészek kezdete hagyományosan a fontosabb szakpolitikai ügyek előkészítésének, háttéregyeztetéseinek az időszak, így csak október végén derül ki, hogy valóban csökkent-e a szakmai lendület a baloldalon. Szakpolitikai szempontból a négy képviselő közül szeptemberben Herczog Editet érdemes leginkább kiemelni, aki az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályozásáról készített szakbizottsági véleményt, valamint a hamisítás és csalás elleni küzdelemben elért eredményeiért az év legjobb EP-képviselője lett az Európai Parlament magazinja szerint. Herczog képviselőtársnője, Göncz Kinga egy rövid írásbeli nyilatkozat elkészítésében vett részt, mely felhívta a figyelmet a koszovói romák diszkriminációjára, és felszólította a tagországokat, hogy a területükön lévő koszovói romákat ne toloncolják vissza Koszovóba. Morvai Krisztina is a romákért, konkrétan a roma nők védelmében emelt szót szakbizottságában.

Bokros Lajos egy képviselőtársával közösen két módosító-javaslatot nyújtott be a 2011-es EU költségvetéssel kapcsolatos jelentéshez, valamint hosszabb cikkben értekezett az eurónak az évtized közepén bekövetkezett „bukásáról”. Bokros szerint a közös európai valuta lejtmenetét akkor kezdte meg, amikor a Chirac-Schröder duó felrúgta a Stabilitási és Növekedési Paktumot, és így elszabadult az országok költségvetési deficitje.

A Külügyminisztériumba távozó Győri Enikő helyére érkező új fideszes EP-képviselő, Bagó Zoltán nevéhez egyelőre még nem kötődik hivatalosan dokumentált aktivitás.

Bíró Nagy András – Boros Tamás

A szerzők a Policy Solutions politikai elemzői